GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 59. BRASIOVU, 12 Augustu|31 Iuliu 1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 11 Augustu.

„Turcii inca n'au reusitu a innecá ostirea russésca in Dunare", ne spunu buletinele diuarieloru turcofile, ér' noi suntemu atatu de complesanti a le crede, ba amu merge inca mai departe, amu crede bucurosu ca nici mane, nici poimane, ca niciodata nu le va succede turciloru a nimicí o armata de 300,000 cumu e a russiloru. Dér' se asteptamu in patientia resultatulu marei batalii decisive din Bulgari'a, care, dupa cumu se anuntia si din Constantinopolu, este iminenta.

Turcii au inceputu a face miscari ofensive, atacandu unele puncte cu cavaleri'a loru, acompaniata de cete de irregulari. Pana acuma inse au fostu respinsi in tóte partile. Positiunile, in cari se afla armat'a russésca, sunt fórte bine fortificate, afara de acést'a inse russii mai dispunu si de o cavaleria inca odata asia de numerósa cá a turciloru. Intre satulu Lascar de lenga Plevn'a si riulu Rusic'a avù locu unu asemenea atacu, care s'a finitu cu total'a respingere a cavaleriei turcesci. Russii se ferescu de a se angagiá seriosu nainte de ce le voru sosi tóte ajutóriele. Pana la 7 Aug. sosira preste 30,000 ómeni la Plevn'a. In fiecare dî trece cate unu transportu de 10,000 ómeni pe la Barbosi. Dela 4 pana la 8 Augustu au trecutu p'acolo 40,000 ómeni, intre cari 3000 cavaleristi si 5000 artileristi cu 56 tunuri.

Tóte aceste trupe se dirigu fora intardiare pe campulu de lupta. Alti 15,000 ómeni, cari au trecutu dela 8 Augustu incóce, voru ocupá lini'a Dunarii pe malulu stêngu, inlocuindu trupele cari au fostu chiamate in Bulgari'a. Asia se crede, ca armat'a russa din façi'a Plevnei va se aiba in cateva dile aprópe 100,000 ómeni, afara de armat'a romana, care se asigura, va trece, tóta, Dunarea si va cooperá la tóte miscarile.

Cuartierulu generalu romanu nu mai este la Poian'a, a plecatu de acolo, dér' nu se scie, séu de se scie nu se spune unde. In 7 Augustu a sositu principele Carolu in Craiov'a unde s'a intalnitu cu Dómn'a. De acolo a plecatu érasi in cuartierulu generalu. Telegrame ale diuarieloru straine spunu ca Domnitoriulu a plecatu impreuna cu Dómn'a la Turnu-Magurele, pe unde va trece Dunarea intrég'a armata romana. Corespondinti'a ce o reproducemu mai josu din „Romanulu" constata ca au trecutu la Nicopoli pana acuma trupe romane in numeru de vreo 25,000 ómeni. La tóta intemplarea contingentulu, celu voru dá romanii va fi fórte insemnatu si va cadé greu in cumpan'a decisiunei bataliei uriasie, ce se astépta.

In strensa legatura cu miscarea trupeloru romane trebuie se sté si calatori'a dlui ministru -presiedinte Ioanu Bratianu in cuartierulu generalu alu imperatului Alesandru. Déca este adeveratu ca imperatulu a fostu intotdéun'a aplecatu a face conditiunile cele mai favorabile principelui Carolu si armatei romane, atunci potemu se speramu, ca presenti'a dlui Ioanu Bratianu in cuartierulu imperatescu va avé de resultatu aplanarea tuturoru diferintieloru cate voru fi esistatu séu se voru fi nascutu cu timpulu intre comand'a russa si romana:

Nu va fi superfluu se accentuamu in trécatu, ca, dupa a nóstra parere, bataliile dela Plevn'a au schimbatu in catuva situatiunea armatei romane in privinti'a politicei internationale. Pre candu mai nainte s'ar' fi potutu dice, ca romanii trecundu Dunarea au luatu ofensiv'a, astadi trebuie se se dica, ca chiaru defensiv'a a pretinsu dela trupele romane cá se dé totu concursulu possibilu armatei russe la batali'a decisiva, ca-ci déca ar' invinge turcii, ar' fi periclitatu in gradulu celu mai mare insusi teritoriulu Romaniei. Casulu acest'a l'a prevediutu si dlu Dimitrie Bratianu in brosiur'a s'a, care consimte cu o asemenea ofensiva dictata de legile defensivei.

In cas'a comuniloru (deputatiloru) din Londr'a a fostu intrebatu ministeriulu, déca are informatiuni despre tratatulu dintre Russi'a, Germani'a si Austri'a relativu la impartirea Turciei. Sir Northcote a datu in numele regimului unu respunsu evasivu, care nu a multiumitu. Cestiunea tratatului pretinsu este de mare insemnatate, ventilanduse tocmai in ajunulu intalnirii imperatiloru Germaniei si Austriei, care va avé locu la Ischl. Déca s'ar' adeveri catu de puçinu banuiél'a deputatului englesu, multe ar' appare in alta lumina. Amu intielege indata silintiele, ce si le-au datu cabinetele din Berlinu si Vien'a pentru localisarea resbelului, pentru de a tieué in freu pe Serbi'a si chiaru si pe Romani'a. Ce resultate ar' poté se si astepte aceste mici state dela o actiune bellica, candu cei mari voru se impartia totulu intre sine?

Cei mici inse potu se fia bineveniti a dá ajutoriu celoru mari, candu acestora nu le merge tocmai dupa placu, pentru aceea se asigura din nou ca si Serbi'a va intrá catu mai curundu in actiune, ca 'si-a tramisu deja militiile la frontiera etc. Foile, cari se tienu a fi inspirate ne lasa se speramu chiaru, ca imperatulu Wilhelm va cautá se liniscésca pe imperatulu nostru despre miscarea serbiloru si se-lu induplece a incuviintiá cá se intre si Serbi'a in actiune. De alta parte se vorbesce multu de-o aliantia intre Greci'a si Serbi'a. Greci'a in adeveru, ca se prepara seriosu pentru resbelu. Momentulu e dér' destulu de gravu pentru a dá nutrementu combinatiuniloru celoru mai cutediate politice. Pare ca acuma suntemu abia inca in ajunulu conflagratiunei celei mari orientale.

Anglezii continua a imbarcá trupe si munitiune pentru Malt'a. Este prea naturalu ca si Angli'a voiesce a-si presentá politi'a (cambiulu) candu se va face impartiél'a. Tóte aceste poteri mari trebuie mai multu séu mai puçinu se regrete ca operatiunile russesci s'au intardiatu in urm'a bataliiloru dela Plevn'a si ca prin acést'a s'a amanatu si terminulu licuidatiunei Turciei. Numai turcofilii nostri din Budapest'a iubiléza cu deseversire asupra succesului lui Osman-pasi'a. Óre bucuri'a loru se fia neinteressata, dictata numai de iubirea catra turci? Nici-decumu. Nu mai puçinu voru se impartia si ei, — se impartia cu turcii dominatiunea asupra popóreloru orientului. Ce le remane atunci acestor'a?

Eramu se uitamu de principele Nichit'a. Elu deocamdata nu face politica multa, dér' bombardéza pentru aceea barbatesce cetatea Niksich. Se astépta in fiecare dî cá acést'a cetate se cada in man'a muntenegriniloru. Principele Nichit'a se prepara pentru intrarea triumfala in Niksich, pentru care scopu, scriu turcomanii, 'si-a facutu o uniforma nou de noitia, cá si candu principele Muntenegrului n'ar' avé, decatu numai unu rondu de haine!?

Amu atinsu de asta data mai multu decatu amu intentiunatu cestiuni politice. Se finimu cu scirea, ce ne-o aduce „Agenti'a Havas" din Vien'a 8 Aug.: „D. Cogalniceanu, ministrulu afaceriloru straine alu Romaniei, parasesce Vien'a spre a se intórce in Bucuresci. Inainte de a plecá, d. Cogalniceanu, a avutu o lunga intrevorbire cu contele Andrásy. Credemu, ca s'a stabilitu unu accordu perfectu intre cei doi ómeni de statu asupr'a cestiunei caliloru ferate."

Lasamu se urmeze corespondinti'a susu memorata:

„Bulgareni, 6 Augustu. — Astadi o parte a cavaleriei turcesci ajutata de 5,000 de cerchezi, a incercatu a infrange lini'a russiloru intre Plevn'a si Selvi. Turcii au fostu respinsi cu mari perderi. Dupa ultimele sciri sosite aici, perderile russiloru in batali'a dela 30 si 31 ar' fi fostu de vreo 5,000 morti si raniti. Russii s'au intaritu in dilele acestea in giurulu Plevnei si cu ajutórele sosite potu pune astadi in lini'a de batalia vreo 70,000. Pe lenga acestea trebuie a adaugá trupele romane ce au sositu si sosescu la Nicopoli si care voru formá estrem'a drépta a russiloru caror'a le aducu unu pretiosu contingentu de vreo 25,000 de ómeni. — P'aci se crede ca o batalia decisiva este iminenta."

Dela adunarea generale

a „Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu."

Blasiu, 6 Augustu st. n. Precumu mai tóte adunarile romanesci publice, fia acelea eclesiastice, nationali-politice, séu curatu literarie si de cultura generala, dau materia multa si instructiva pentru publicistu, intocma se intempla si cu acésta adunare dela Blasiu, care ce e dreptu, nu a fostu mai numerósa, decatu cea tienuta in a. tr. la Sibiiu, inse barbati de distinctiune au venitu totu asia de numerosi, anume Sibiiulu fù representatu aici in modu eminentu prin sommitati si alti barbati distinsi, dd. consiliari, membrii de ai ven. consistoriu, professori dela institutulu theologicu si pedagogicu; chiaru si comerciulu de acolo avù pe unu demnu representante alu seu. Cu totii au fostu din Sibiiu 15 membrii. Intru asemenea avuramu in midiloculu nostru membrii celebri dela Clusiu, Reghinu, din muntii apuseni, dela Alba-Iuli'a, Aiudu, Murasieni si de airea. Dela Budapest'a veni dn. cavaleru Ioanu Puscariu, membru alu curtii supreme cu doi fii ai sei. (Déra din Brasiovu? Red.) Dela Fagarasiu, Naseudu, Sighisióra, Timisióra venira telegrame de felicitare si doritórie de unu successu deplinu.

Decursulu lucrariloru nu me aflu in stare a vi'lu descrie dupa cumu ar' merità. Aflese pentru acésta si astadata una péna mai vigorósa. Atata totusi ve insemnu pe scurtu, ca siedintiele se deschisera de catra ilustrulu domnu presiedinte consiliariu de curte Iacobu Bologa, prin unu discursu ascultatu cu atentiune atatu mai mare, cu catu in acela se atinsera cateva momente istorice privitórie la institutele de cultura intemeiate in Blasiu de la 120 de ani incóce. Pagine de auru le numí dn. presiedinte acelea parti, in care se asiediase „léganulu culturei intellectuale si morale alu poporului romanescu, palestra a Museloru, in care erá se se astempere setea de sciintie; mama a mai multoru institute, care mai alesu dela 1850 incóce se inmultira in mai multe tienuturi locuite de romani, si cu acelea corifeii literaturei si athletii culturei nóstre, prin care ne puseramu in stare de a ne apropiá si alaturá de lumea in adeveru civilisata."

De aci dn. presiedinte invitá pe adunare cá se mergemu la biserica spre a asistá la s. liturgia si la parastasulu, ce este a se face in memori'a preafericitului metropolitu si membru fundatoriu Alesandru St. Siulutiu. Intre acestea Escel. Sa domnulu archiepiscopu si metropolitu Ioanu Vancea, dupace asistase la deschidere, se departá spre a pontificá in oficiulu divinu, in care fù asistatu de 14 preoti si 2 diaconi. Dn. protopopu Blasianu a tienutu predic'a panagerica din amvonu. Dela biserica adunarea esi la mormentulu preafericitului metropolitu Alesandru, unde presiedintele adunarei depuse doue cununi frumóse, cu care ocasiune puçinele cuvente pronuntiate de domni'a s'a fusera curmate prin aceea, ca'lu innecare lacrimele, cá si pe ceilalti ascultatori de prin pregiuru. Erá unulu din momentele sublimi ale vietiei omenesci. — Cuventele presiedintelui la mormentu fusera acestea: „Primiti binecuventate remasitie pamentesci tributulu gratitudinei, pe carele singuru vi'lu potemu dá noi, si cunun'a victoriei reportate de marele sufletu, care a locuitu in voi. Era tu suflete nobile cauta din inaltimea, in care

te afli, si vedi, ia convingerea, ca nu te-amu uitatu si nu te vomu uitá."

Inscriptiunea de pe cunun'a impletita din flori naturali si legata cu pantlice tricolóre tramisa de catra femeile romane din Abrudu suná:

„Metropolitului Alesandru Sterca Siulutiu!

In viétia ai luptatu si interessele romane cu bravura ai aparatu. Natiunea te va glorificá.

In semnu de pietate Abrudenele depunu acésta cunuua pe mormentulu rece!"

Inscriptiunea pe cunun'a impletita cu multa elegantia si gustu, tramisa de catra femeile romane din Clusiu erá:

„Civii romani din Clusiu
Metropolitului Alesandru St. Siulutiu."

Intorcandu-se adunarea in localulu siedintieloru, se alesera tóte comissiunile prevediute in programa. — De aci adunarea trecù la una mésa comuna, la care partecipera 124 de persóne. Aici dn. presiedinte ridicà toastu pentru gloriós'a si indelung'a viétia a Maiestatiei Sale imperatului si regelui Franciscu Iosifu I, a familiei si intregei sale dinastii, dupa care mai urmare unele toaste, ap i més'a se redicà. Dupa mésa comissiunile se apucara de lucrarile loru. Sér'a se deschise una petrecere de dantiu pentru junime. Acestu balu fù cercetatu preste tóta asteptarea de catra unu numeru considerabile de familii din locu si din tienuturi diverse.

Siedinti'a II se potù deschide numai la $9\frac{3}{4}$ óre. Lectur'a processului verbale dete ocasiuni la discussiuni subtili. Trecùndu la punctele programei, se da lectura reportului anuale alu comitetului prin dn. v.-presiedinte protopopu Ioanu V. Rusu. Dupa acést'a urmà reportulu dlui cassariu capitanu Stejariu. Din acest'a ese, ca Associatiunea are capitalu de v. a. fl. 68,527. Acestu capitalu nu e mare, dér' se nu perdemu din vedere, ca pe temeiulu §. 26 din veniturile anuali numai $\frac{1}{5}$ parte se póte capitalisá, éra $\frac{4}{5}$ se dau pe fiacare anu spre scopurile diverse ale Associatiunei.

Dupa unu altu punctu alu programei se puse la ordinea dilei lectur'a unei dissertatiuni a lui G. Baritiu: „Idei fugitive despre industri'a de casa si industri'a mica", care tienù $\frac{1}{2}$ óra. Alte doue dissertatiuni ale domniloru dr. Gr. Silasi si dr. I. Alexi dela Naseudu remasera pentru scurtimea timpului, inse se voru publicá. Urmara reporturile comissiuniloru alese eri, care au datu ocasiune la discussiuni fórte lungi. Anume la budgetu se aratà zelu fórte laudabile de a face catu mai multa economia; atata numai ca a despicá perulu in doue, n'au succesu pana acumu la nimeni, si cu tóte asemenea incercari in locu de a se ajunge scopulu economiei, mai vertosu urmédia daune.

Regulamentulu pentru infiintiarea de sectiuni scientifice s'au adoptatu in unanimitate, a remasu deci cá se se realisédie.

Operatulu comissiunii emisse in anulu trecutu pentru revisiunea „regularei midiulóceloru spre ajungerea scopului Associatiunei transilvane" votatu in. a. 1870, fù respinsu cu mare maioritate.

Dupa més'a stralucita ce a binevoitu a da Esc. S'a dn. mitropolitu la 100 óspeti, pe la 4 óre se continuara lucrurile pana la $9\frac{1}{2}$ óre, fóra a se poté terminá.

Blasiu, 9 Aug. st. n. Siedinti'a de astadi se deschise la 9 óre dem. In acést'a se alese comissiunea verificatória a celoru din urma processe verbali pentru casulu departarei membriloru. Dupa acést'a se defipse loculu venitórei adunari generale la Siemleu in Salagiu, de unde invitarea venise de 2 ori. In dilele din urma adunarea fù invitata si la Sighisiór'a pe a. 1878. Cei presenti detera espressiunea multiamitei celei mai caldurόse pentru acésta invitare, cumu si doriutiei cá la Seghisiór'a se fia invitata adunarea pe a. 1879, candu dóra s'ar' poté infiintia si una mica espositiune.

Trecundu adunarea la alegerile de pe trei ani, s'a aclamatu in unanimitate presiedente ilustrulu Nestoru alu literaturei nóstre dn. canonicu prepositu Tim. Cipariu, éra de vicepresiedente dn. consiliariu de curte Iacobu Bolog'a, carele de si fusese prea decisu a renuntiá pentru totu-déun'a la conducerea afaceriloru Associatiunei, totusi se supuse vointiei comune a membriloru alegatori din carii mai remasera 49 pe locu, ca-ci ceilalti plecasera cu trenulu matutinu.

Celelalte alegeri se facura dupa repetite suspinderi de siedintia prin scrutiniu secretu si s'au alesu:

Membrii ordinari: P. Dunc'a cu 47, br. Ursu 46, I. Rusu 46, El. Macelariu 44, Ios. Siulutiu 46, I. Popescu 44, Harsianu 46, Dr. I. Mesiota 33, Ales. Lazaru 35, Dr. Il. Puscariu 36, Dr. Borcea 27, Pred'a 22. Au mai castigatu si alti membrii dela 21 voturi in josu. Unele voturi se resipira fora nici unu scopu. 2 liste de voturi au fostu cassate de catra adunare.

Membrii suplenti: M. Boieriu 45, Comsia 26, Dr. Barceanu 44, Brateanu 42, Drocu 33, Petri 33 voturi.

Secretariu I: G. Baritiu 46, Secretariu II: dr. Ios. Hodosiu 23. Cassariu: Const. Stejariu 45. Controlloru: Dr. Eug. Brote 22. Bibliotecariu: Petrescu.

Unu altu momentu sublime urmà dupa alegeri, acela fù venirea nou alesului presiedente in siedentia. Cu voce tremuranda declarà, ca de si apasatu de ani, se supune voiutiei comune, ofere inse sum'a de 500 floriui in una obligatiune de statu dela 1860 cu ai sei cuponi incependu dela 1 Nov. a. c. si cu conditiune, cá venitulu acestui capitalu si in casu de a esí la sorti, insusi capitalulu se se numere in 3 parti egali la fondulu Associatiunei transilvane, la alu Academiei si la alu Theatrului. Dn. canonicu prepositu Cipariu mai numerase 200 fl. la inceputu cá membru fundatoriu. Asia donatiunea s'a de acuma fù acceptata de catra adunare cu adeveratu entusiasmu care decise a se administrá sub titlulu: Fondulu Timoteu Cipariu.

De presiedenti ai sectiuniloru s'au alesu pe trei ani, dn. Cipariu la S. filologica, dr. P. Vasiciu la S. sciintieloru naturali, G. Baritiu la S. istorica.

In fine sessiunea de trei dile fù inchisa de catra presidiulu vechiu prin unu discursu plinu de recunoscintia calduróse indreptata la adress'a locuitoriloru Blasiului si anume la primaria, la comitetulu arangiatoriu, in a carui frunte stetese nepregetatoriulu domnu canonicu Ioanu F. Negrutiu si dn. primariu Carolu Schiestl.

La adunarea acést'a s'a observatu cu placere, ca sexulu frumosu asistà la discussiunile adunarei cu perseverantia, uneori pana la inchiderea siedintiei; proba invederata acést'a de frumósele sentimente ale femeiloru nóstre.

In sér'a din 7 Augustu dn. prepositu si alesulu presiedente intruni la cina pe toti dnii membrii ai Associatiunei cati nu apucasere a plecá cu trenulu, cumu si pe alti óspeti, in numeru de 72. Cu acea ocasiune ne surprinse cá si in serile precedente mic'a céta de calusieri costumati in portulu loru stravechiu, carii esecutara diverse dantiuri nationali, cu precisiune, din care se vedea curatu, ca ele erá regulate de una intelligentia superióra, si ca prin urmare acelea dantiuri au se-si reocupe in viéti'a nóstra sociale loculu acela, din care nu ar' fi trebuitu se scapete nici-odata.

Inchiaiu scurt'a mea relatiune cu convingere, ca aceste trei dile voru remané multu timpu in memori'a celoru carii le petrecura aici. In catu pentru portarea publicului nostru, lasu cá se vorbésca auctoritatile politice locali si dnii corespondenti maghiari, carii au asistatu la siedintie, la més'a comuna si la cea metropolitana, primiti fiindu cu tóta candórea si pe lenga espressiunea regretului nostru, ca dece nu au venitu mai multi.

Restulu 'lu veti cunósce din processele verbali, si din celelalte acte, care tóte se voru publicá in organulu Associatiunei. Din acelea veti aflá intre altele, ca in stipendia si subventiuni au se se impartia pe a. v. preste 4000 fl., si ca in dilele de siedintie se mai adunara la fondu preste 1200 fl. v. a., sume respectabili pentru dilele nóstre.

Credu ca decursulu acestei adunari a demintitu faimele monstruóse, altele si reutatióse, cate se latisera cá de 2 luni incóce despre tienerea si netienerea ei.

Scótérea draciloru.

(Urmare si fine.)

II. Si acumu se se apuce procurorii provocati de turdeni, cá se cassedie cateva sacramente (taine) si alte vreo 32 de pagine din ritualulu bisericei resaritene. Publicistii maghiari se provóca de 40 de ani neincetatu la simtiulu de dreptu si dreptate asia cumu este elu desvoltatu la poporulu Britaniei mari. In adeveru, de ar' cutezá cineva se atace in Angli'a vreo religiune in modulu aratatu acilea, ai vedea meetinguri (adunari) de cate 20—30 mii de ómeni protestandu, si sute de diarie luandu partea celui atacatu. Déra ni se dice: popii romanesci se nu scótia draci din maghiari si din sasi, ci numai din romani de legea loru. Fórte bine, respundemu noi; opriti pe maghiari si pe sasi, cá se nu créda in poterea vindecatória a rogatiuniloru lui Vasilie celu mare si Ioanu Chrisostomu, nu'i lasati se mérga la popi romanesci, cá se nu se espuna a's'i luá respunsulu datu de Isusu Christosu muierei din Canane'a. Nu credemu se póta cineva probá in modu authenticu, ca vreunu preotu romanescu ar' fi chiamatu vreodata la sine pe vreunu individu de alta confessiune, cá se'i citésca rogatiunile exorcismului; din contra, noi suntemu in stare se producemu casuri, unde nu numai individi singuratici, déra mai multi membrii din unele familii de alta confessiune mergu la cate unu preotu romanescu mai betranu si renumitu pentru pietatea sa, cá se'lu róge, se citésca rogatiuni cutarui membru bolnavu, alu familiei, pe care medicii l'au parasitu. La ocasiuni de acelea se deschide regulatu intre preotu si strainu cate una conversatiune camu de cuprinsulu urmatoriu:

— Amu auditu „tiszteletes úr" ori „Geistlicher Herr", ca rogatiunile dvóstre au potere vindecatória.

— Déca vrea Ddieu si déca bolnavulu crede.

— Te rogu se vindeci si pe acestu bolnavu, ca am cercatu destulu cu muieri maiestre si cu domnulu doftoru dela Turd'a si nu i'au ajutatu nimicu; am cheltuitu cu elu pretiulu dela unu calu, amu datu si bucate si cara de lemne; déra pe semne ca'lu torturédia necuratulu, ca-ci nimeni nu'lu póte vindeca.

— Jupane dragulu meu, eu nu ve potu ascultá cererea, ca dvóstra sunteti de alta lege, nu credeti cumu credemu noi romanii. Duce-ti-ve la parochulu dv., ca este omu prea cumu se cade, se ve faca elu rogatiune frumósa, séu se ve indrepte la altu doftoru bunu in Clusiu.

— Ba dieu, noi nu ne vomu mai duce, ca amu amblatu destulu fora nici-unu folosu. (Aci mam'a, femei'a séu sor'a nefericitului aflanduse de façia, incepe se planga.)

— Bine ómeni buni, intielegeti odata, ca dv. nu sunteti de legea mea, nu poteti crede cá noi, si me faceti se am cele mai mari neplaceri cu popii vostrii.

— Scii una parinte, noi nu ne miscamu din locu, pana nu vei cití macaru numai una rogatiune de ale dvóstre.

In fine preotulu romanescu se induplecá si le dice, cá se lase pe bolnavu acilea pana in ceealalta di. Audiendu acésta bolnavulu, se rapede la oláh popa, ii saruta man'a (mérges csók), ii multiamesce cumu scie mai frumosu si din acelu momentu 'lu vedi ceva mai linistitu. In alta di, demanéti'a pe nemancate preotulu 'lu conduce in chilia separata déca o are, déca nu, in gradina la unu locu mai singuraticu si incepe oficiulu exorcismului. Déca nu mai curendu, pre candu citesce alu doilea blastemu alu lui S. Vasilie, déca nefericitulu pricepe limb'a nóstra numai pe diumetate, unu bunu cunoscatoriu de natur'a omenésca ar' potea observá estraordinari'a agitatiune, ce se petrece in sufletulu celui bolnavu, dupa care de siguru 'iar' placea se'lu mai observe in aceeasi situatiune, a dou'a si a trei'a di.

Esista in Ungari'a si Transilvani'a Medicina forensis? Dá ori nu? Déca esista, in locu se alergati la procuroru, insarcinati pe medicii fisici, pe cari'i platiti, cá se se interessedie de casuri cá acestea si se nu'si pregete a face unu studiu seriosu din ele. De ar' fi pe la noi medici anglii si francesi, si-ar' pune these din cele mai interessante in acesta materia.

Pre candu scriemu acestea, unele diarie maghiare 'si batu jocu de poporulu nostru, ca-ci mai crede in draci, diavoli, demoni, satane, spirite necurate s. c. l. si pretindu se ne fia rusine de acea superstitiune. Afle publicistii maghiari, ca noue de acésta credintia a poporului nici-unu picu nu ne este rusine; antaiu pentru-ca nu este unu singuru poporu pe lume, care se nu créda in spirite, in demoni buni si demoni rei*); alu doilea ca acésta credintia la romani este multu mai vechia decatu Christianismulu, hereditata din cea mai departata activitate, precumu póte sci ori-cine a facutu studiu comparative intre religiunile antice si intre Christianismu; alu treilea ca déca totusi aci

*) Ce comedii nu se facu de esemplu la maghiari cu „Fejér ember", cu „Sz. Kristoforus", cu „Spiritus", cu „Boszorkány", cu „tündér leány" etc. etc.

ar' avea locu rusînea, atunci aceea cade pe façi'a celoru ce n'au suferitu cu nici-unu pretiu cultivarea poporului romanescu in limb'a sa materna nationale. Rusîne? Se infrunte d-nsii, déca au curagiu, pe acelea dómne frumóse si elegante, care aflanduse in vreo grija mare, in calamitati, in bóle, densele, barbatii séu pruncii loru, tramitu pe sub mana prescuri, parastase, temêia si faclii de céra pe la biserici romanesci, cerendu cá se fia pomenite la s. liturgia. Ferésca-ne Ddieu cá se fimu descoperitu acestu lucru in forma de mustrare pentru acelea dómne; din contra, le admiramu credinti'a, pietatea si tari'a loru de spiritu in acestea timpuri de corruptiune desfranata, de necredintia, de nihilismu propagatu prin press'a materialista si atheista.

Sunt dieci de ani, de candu barbatii cei mai eruditi ai bisericei anglicane s'au pusu cu totuadinsulu pe studiulu institutiuniloru bisericei orientale si alu cartiloru sale rituali. Cu catu le studiéza mai profundu, se intielege, cu ajutoriulu limbei eline — cu atatu le admira mai mulu. Aici la noi acesti ómeni petrecu de secoli in aceeasi patria cu romanii, fora cá se scia mai multu despre classicele nóstre institutiuni eclesiastice, de catu a-si bate jocu de oláh beszerika, oláh vladika, oláh popa, oláh kaluger, oláh fitsor, oláh fáta, oláh popák fiiai repetáltathassanak etc. Nici chiaru theologii loru nu cunoscu nimicu din ale nóstre institutiuni, care in partea loru cea mai mare suntu cele antice ale christianismului. Vedi acésta este rusine grósa. Unii mergu pe la universitatile Germaniei, unde multi professori voiescu se afle dela densii cate ceva si despre religiunea romaniloru. Nu sciu se spuna nimicu de dómna-ajuta, ci iau recursu la fabule, la calumnii, la inbalaturi despre superstitiunile romanesci, pe care déca le-ar' cunósce ethnographii germani, ar' stá incremeniti, precumu stà unu baiasiu candu dà preste cate una vena de auru, massiva cá man'a unui omu.

Amu intretienutu prea multu pe lectorii nostri cu acésta materia uritiósa, ne tienuramu inse de datoria a ne trage odata computu limpede inca si cu aceia, cari voru se ne bage in criminalu, ca-ci nu voimu se ne abatemu dela cultulu nostru religiosu si nu ne supunemu la art. 13 et 14 cá se ne calvinimu.

In catu pentru parochulu actuale gr. res. din St. Mihaiu, cu numele Moldovanu, afle lectorii cari nulu cunoscu, ca acela este unulu din preotii cei mai de reverentia in archidiecesa, si atatu de stimatu de es. de catra repausatulu br. Miske, in catu vediendu acest'a portarile acelui preotu si zelulu seu pentru cas'a Domnului, facù donatiune bisericei romanesci din locu intre altele una mosióra in valóre de 1200 fl. Comun'a e puçinu numerósa; si totusi acestu parochu se facù luntre si punte pana ce inaltià una biserica respesctabila de pétra, casa parochiala si casa frumosica de s c ó l a, inmultí veniturile bisericesci si scolastice spre mirarea multora si spre confusiunea altora. Erá aprópe preste potintia, cá unu preotu cá acest'a cu viétia de modellu, se nu traga asupra-si ura si resbunare. Comentaru ulteioru 'si potu face lectorii.

B a r c e n s i s.

Batali'a dela Plevn'a

Este interessantu a cunósce parerea dîuaristicei russesci asupr'a evenemínteloru dela Plevn'a. Intre tóte se distinge diuariulu „Golos" printr'unu limbagiu aspru critisatoriu dér' totodata demnu si moderatu. Nu ne intra in capu, scrie numit'a fóia, cumu a potutu se-i succéda lui Osman-pasi'a a se asiediá cu corpulu seu la Plevn'a, dupace trecura nu mai puçinu de 5 septamani dela trecerea Dunarii. „In toti articolii, in tóte notitiele nóstre amu accentuatu pericolulu, care ameniutiá armat'a nóstra din partea Vidinului... Sciamu ca intre militarii nostri suntu multe talente escelente, dér' ne temeamu ca se voru aflá si mediocritati incrediute in sine, cari voru fi in stare a prapadi sute de mii de ostiri. Asia s'a si intemplatu si nu pregetamu a face acésta marturisire. Cu tóte aceste inse avemu firm'a sperantia, ca cu curagiulu de a spune adeverulu fora infrumsetiarea lucrului si cu o vointia tare si neclintita vomu reesi victoriosi din luptele de façia..."

Unu corespondentu alu „Romanului" scrie din Bulgareni, unde se aflá cuartierulu generalu, despre batali'a dela Plevn'a intre altele, ca drépt'a si centrulu armatei russe au fostu respinse, dér' stêng'a armatei russesci, sub principele Siacofskoi a luatu tóte positiunile pana in orasiu si generalulu Skobeleff celu teneru la arip'a stênga estrema, a intratu in orasiu si l'a ocupatu. Respingerea corpului principalu a fortiatu inse arip'a stênga se se retraga inapoi. „Eu am fostu incredintiatu, ca gen. Skobeleff a petrecutu nóptea de 31 Iuliu chiaru in Plevn'a. Krüdner avea 36 bataliuni si 150 tunuri... La cuartierulu generalu se striga multu contra modului cumu a fostu pregatitu ataculu. Se pare ca la acést'a batalia a fostu o confusiune desolanta, mai cu séma la retragere, care n'a potutu fi prevediuta. Cu tóte astea idee'a de a inlocui pe Krüdner este cu taria respinsa la cuartierulu generalu...

„Turcii forméza acumu unu segmentu, care acopere Plevn'a dela Grivic'a pana in drumulu celu mare.... Cativa dintre prisonierii scapati spunu, ca la Plevn'a se afla multi oficieri straini, cari cérca se opreasca atrocitatîle, dér' n'au nici o potere pentru acést'a. Gasescu multa descuragiare chiaru printre oficierii cei mai inteligenti, cari nu se indoiescu unu momentu despre resultatulu atacului viitoriu, dér' cari sciu ca tóta acést'a confusiune si perdere este resultatulu unei rele intocmiri.... Aici se discuta sortii unei campanii de érna. Totu corpulu gardei imperiale a pornitu dela St. Petersburg; elu trebue se sosésca curundu pe campulu de lupta. Miscarile lui Suleiman-pasi'a nu suntu tocmai cunoscute. Se dice ca o parte din armat'a s'a e la Plevn'a, dér' nu se scie nimicu esactu. Eu credu ca Suleiman are cu densulu 50,000 turci... Sanatatea armatei russe e escelinta. Un'a din causele mariloru perderi la Plevn'a e si aceea ca gen. Gurko a inaintatu prea departe, a tienutu prea multu trupele in focu, candu primise ordinu cá se faca o miscare de retragere."

Totu despre acésta batalia aduce o corespondintia a „Pressei" urmatórele amenunte:

„Mai antaiu de tóte trebue se destingemu cele doue evenimente de arme, cari s'au petrecutu la Plevn'a si dintre cari unulu a avutu locu la 8/20 Iuliu, pre candu celalaltu s'a intemplatu la 18/30 Iuliu. Celu alu douilea fù cu multu mai importantu si mai sangerosu, decatu celu d'antaiu; intr'amendoue inse russii n'avura bunu successu. Intr'amendoue fù nepotrivire de fórtie intre turci si russi cu multu mai mare, decatu se sustiene. In totu casulu disproportiunea a fostu cu multu mai mare in primulu atacu. In celu alu douilea luara parte cam 50,000 russi si 60,000 turci. In diminéti'a dilei de 18/30 Iuliu russii atacara positiunile turciloru. Reusira in modu completu de partea stanga, comandantele cav. Scobeleff celu june, intra in Plevn'a, dér' nu se potù mantiene din caus'a nesuccesului aripei din drépt'a; si a dou'a di trebui se se retraga. Generalulu princ. Siakofskoy ocupà cateva positiuni fórte importante si se dice, ca se mantiene inca la Tucaniti'a, fórte aprópe de Plevn'a. Acést'a erá inse partea cea mai usióra a intreprinderei. Partea dificila erá de a deveni stapani pre intaririle construite de turci, intre Plevn'a si Grivitza, pe trei linie, astfeliu ca, luandu in posessiune pe cele d'antaiu, trebuiá se ia pe cele alte doue. Russii ocupara prim'a si in parte a dou'a intarire, dér' nu potura patrunde pana la cea de a trei'a; respinsi incercara cu unu admirabilu curagiu de siepte ori asultulu. Perderile fura fórte grave si unele regimente fura aprópe distruse. Murira mai multi coloneli si se dice, ca au cadiutu chiaru dintre generali; altii au fostu raniti si perderile se spune ca s'aridica la 10,000 ómeni aprópe, morti si raniti. Remasitiele corpuriloru invinse s'au retrasu la 30 chilometre aprópe de Plevn'a. Din fericirea russiloru turcii n'au avutu de locu cavaleria. Acumu russii s'au apropiatu din nou de fortificatiunile turciloru si se gasescu la o distantia de 15 séu 20 chilometre departe. Nu este de crediutu ca turcii voru luá ofensiv'a. Voru trece de siguru 5 séu 6 dile mai nainte cá russii se ia ofensiv'a, fiindu ca au de completatu cu noui trupe golurile facute de catra ferulu si tunulu inimicu. Credu ca nu voru dá o nóua bataia mai inainte de a fi in stare cá se bage in lupta 80 séu 90 mii ómeni, sprijiniti de catra o formidabila artileria. Sosescu necontenitu noue trupe dela Zimnicea.

... „Nu s'a terminatu inca construirea celui de alu douilea podu dela Zimnicea la Sistovu. Insul'a Verdun este dejá unita cu cealalta si s'au preparatu dejá multe barace si multu materialu pentru marele podu de pre Dunare; dér' voru trebui inca alte 15 séu 20 dile pentru-cá se'lu termine."

Din comit. Bistritia-Naseudu, Iuliu 1877.

Onorata Redactiune! Spre a refrange motivele si argumentele, aduse si publicate in „Pester Lloyd" de clic'a maghiaróna si reu voitória romaniloru din Rocn'a-vechia (Ruconium), care impreuna cu vestitulu Kóos a lucratu la ruinarea scólei confessionali de acolo si a esoperatu de cu gendarmeri'a s'au spartu usile si s'au scosu cu fortia recuisitele si scolarii din edificiulu scólei cladite de mosii loru granitiari; spre a documentá cumca tóte pretensiunile ilusorie si asertiunele loru suntu numai scornituri si mintiuni, binevoiti a publicá recursulu urmatoriu catra ministeriulu de culte si instructiune referitoriu la caus'a scólei din Rocn'a, cá on. publicu romanu se se convinga despre starea lucrului si se véda, cumu se protegéza acumu scólele nóstre confessionali:

„Escelenti'a Vóstra! Cu stima subscrisulu senatu scolasticu confessionalu greco-catholicu se afla necessitatu in una causa, prin care despre o parte cu violarea legiloru sustatórie in vigóre si garantate prin insasi constitutiunea, scól'a confessionale gr.-cath. din opidulu Rocn'a vechia se despóie de proprietatea s'a privata, ér' despre alta parte acésta scóla din lips'a unei localítati corespundietórie are se inceteze cu totulu, a recurge la Esc. Vóstra din acelu motivu, pentru-ca presupunemu, ca la emanarea ordinatiunei din 10 Octobre 1876 Nr. 21180 si din 7 Novembre 1876 Nr. 26215, prin care s'a demandatu a se golí localulu propriu alu acestei scóle confess. gr.-cath. si a se transpune inspectorelui scolasticu regescu din comitatulu Bistritia-Naseudu, au conlucratu parte informatiuni sinistre si parte nu a fostu deplinu cunoscute relatiunile dreptului de proprietate privata a scólei confessionale gr.-cath. façia cu localulu din cestiune. Deci cu stima subscrisulu senatu scol. conf. gr.-cath. 'si ié libertatea a descrie starea lucrului in urmatóriele:

„Inainte de militarisarea valei Rocnei in an. 1762 au fostu comunele din acésta vale apartienetórie pana atunci de districtulu Bistritiei si cá atare de fondulu regiu de conditiune libera. Indata dupa militarisare s'a concentratu venitulu din dreptulu carcimaritului dela tóte comunele militarisate, din care s'a formatu si s'a redicatu asia numitulu fondu de provente, care a fostu unu fondu domesticalu, din care s'au portatu apoi spesele administratiunei interne si scolastice. Asia din acestu fondu s'au portatu spesele necessarie pentru cuartirele oficieriloru de stabu (statu-majoru) si de capitani, pre candu materialulu necessariu, adeca: lemnele, pétr'a, nesipulu si deodata si lucratorii cu palm'a, s'a prestatu gratis din partea comuneloru foste granitiarie. — Pre basea autografului imperatescu din 27 Augustu 1861 s'a restituitu dreptulu carcimaritului cu 1 Novembre 1861 la tóte comunele foste granitiarie din valea Rocnei si intre aceste si la comun'a opidana Rocn'a vechia. Totu prin acestu autografu imperatescu s'a dispusu, cá la acele comune fóste granitiarie, cari voru aretá, ca au lipsa de atari cuartire, cari de astfeliu se dechiarasera de proprietate erariale, se li-se transpuna in proprietatea loru.

„Atatu in acestu autografu, catu si in ordinatiunea inaltului ministeriu de financia ces. reg. din Vien'a ddto 27 Septembre 1865 Nr. 41500 se dice apriatu, ca relativele cuartire sunt a se transpune la comunele fóste granitiarie, adeca la comuniunea locuitoriloru din respectivele comune, cari au fostu granitiari séu sunt descendenti de granitiari. Acésta conditiune basata pe autografulu imperatescu din 27 Augustu 1861 nu se póte alterá prin nici una dispositíune ulterióra, fora a se vatemá dreptulu de dispunere alu Maiestatei Sale. De unde urméza, ca, de si cuartirulu fostu de capitanu din opidulu Rocn'a vechia s'a donatu si transpusu in an. 1870 acestei comune, acésta donare si transpunere se referesce cu atatu mai multu numai la comuniunea comunale fósta granitiaria, cu catu acésta comuniune o a si cerutu spre scopuri de a serví de localu de scóla confessionala gr.-cath. din motivulu constatatu, ca-ci alta localitate pentru acésta scóla confessionala gr.-cath. a lipsitu, si pentru-ca acésta comuniune a fostu si este esclusivu numai de religiunea gr.-cath. Afora de acést'a insu-si instrumentulu de transpunere ddto Rocn'a vechia in 2 Septembre 1870, intentionéza acésta conditiune si intre primitori e subscrisu si rev. dn. vicariu foraneu gr.-cath. din Naseudu cá inspectore scol. confessionale districtuale si delegatu din partea ven. ordinariatu gr.-cath. Dér' abstragundu dela acésta impregiurare destulu de ponderósa, scól'a conf. gr.-cath. de aici a devenitu in deplina proprietate privata a acestui edificiu, si prin unu documentu validu separatu, ca-ce comuna Rocn'a-vechia prin contractulu de daruire din 25 Decembre 1870 a donatu nerevocabilmente acelu edificiu scólei confess. gr.-cath. de aici, si acestu contractu façia cu comun'a donatória s'a aprobatu din partea inaltului ministeriu reg. ung. de interne cu datulu din 1 Aprile 1871 Nr. 6156.

„Pre basea acestui documentu validu respectivulu edificiu s'a transpusu apoi formalmente scólei confessionali gr.-cath. de aici in faptica possessiune si proprietate si totu pe numele acestei scóle s'a inscrisu apoi cá proprietate privata si in cartea funduaria a comunei opidane Rocn'a-vechia, in care insusire se afla si in momentulu de façia. Indata dupa acést'a a si intratu acésta scóla confess. gr.-cath. in respectivulu edificiu. — Vediendu inse, ca invetiamentulu se conturba cu deosebire in dilele de têrgu de septemana si de tiéra, pentru-ca respectivulu edificiu se afla chiaru in piatia, unde se tienu si têrgurile: asia cu stima subscrisulu senatu s'a simtitu indemnatu a face reparaturele si adaptarile necessarie la localitatile din dereptu de edificiulu principale, ce s'a fostu folositu de aresturi pe tempulu esistentiei fostei c. r. Preture. Aceste reparaturi si adaptari, prin cari s'a straformatu respectivele aresturi in odai corespondietórie pentru numit'a scóla a costatu preste 3000 fl. v. a. din fondulu scolasticu confess. gr.-cath. si de atunci incóce se

tiene acésta scóla in acele odai, pre candu edificiulu principale s'a datu in arenda la privati cu scopu, cá se se rebonifice spesele si cá se se aduca dupa acést'a unu venitu anuale la fondulu scolasticu confessionale proprietariului acelui edificiu, ér' dupa acoperirea speseloru facute se se dé acelu edificiu de cuartire invetiatoriloru. Comun'a fosta granitiaria Rocn'a-vechia a transpusu erariului montanu inca la an. 1826 o parcela de pamentu comunala chiar' in piatia spre scopulu cladirei unui cuartiru pentru parochulu rom.-cath. sub conditiune de a inlocuí in acelu cuartiru si o scóla confess. rom.-cath., ce s'a si intemplatu, si de atunci incóce pana la an. 1873 a esistatu acésta scóla in respectivulu cuartiru. Astfeliu pentru pruncii baiasiloru din Rodn'a-vechia de confessiunea rom.-cath. acést'a comuna a transpusu unu pamentu corespundiatoriu de cuartiru pentru parochulu rom.-cath. si pentru scóla, si decumva localulu pentru acésta scóla ar' fi de presentu dóra pré strimtu, se póte cladí unu edificiu mai corespundietoriu si totu pe aceea parcela de pamentu, fora a se aduce scól'a confess. gr.-cath. in acea neplacuta stare de a sistá cu totulu invetiamentulu din lips'a de localitati.

„Mai incolo 'si ia libertate cu stima subscrisulu senatu scolasticu confess. a constatá, ca impregiurarea, ca-ci inaltulu ministeriu reg. ung. de interne prin emisulu din 20 Aprile 1876 Nr. 14986 a revocatu posteriormente aprobarea data la contractulu de darurire din 25 Decembre 1870 in sensulu legiloru sustatórie, nu póte alterá intru nemicu dreptulu de proprietate privata a scólei confess. gr.-cath. la edificiulu, fostu cuartiru de capitanu, din acésta comuna, ca-ci donatiunea s'a facutu irrevocabilminte si in sensulu codicei civile austriace cu valóre pentru Transilvani'a. Atari donatiuni numai sub amentite conditiuni se potu anullá si inca esclusivu numai pe calea de dreptu prin judecatoriele competente, inse nici decumu pe calea politica administrativa si dintre conditiunile respective indicate taxative in acelu codice civile la donatiunea edificiului din cestiune nici una nu are locu. Impregiurarea, cumca donatiunea cestionata urmata in favorulu scólei confess. gr.-cath. de aici nu ar' fi primitu aprobarea positiva din partea inaltului ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune publica, dupa convingerea nóstra basata pe dreptulu consvetudinariu, usuatu mai inainte, inca nu póte alterá dreptulu de proprietate alu scólei confessionale gr.-cath. la cestionatulu edificiu, pentru-ca dupa normele sustatórie in vigóre pe tempulu donatiunei in Transilvani'a nu s'a recerutu o atare aprobare in modulu positivu.

Cu stima subscrisulu senatu scolasticu confess., care dupa lege representa scól'a confess. gr.-cath. de aici, si care cá atare in tienórea oblegamentului moralu si legalu are chiamarea a aperá din tóte poterile interessele, bunulu si averea acestei scóle, este de firma convingere, cumu-ca acésta scóla a devenitu pe calea cea mai legala in possessiunea si proprietatea edificiului din cestiune, cumu-ca prin urmare acestu edificiu este proprietatea privata a scólei confess. gr.-cath. de aici si cumu-ca in ce privesce a se alterá acestu titulu de dreptu si respective a se luí acestei scoli proprietatea s'a privata numai pe calea legei se póte decide. Asemenea este de firma convingere cu stima subscrisulu senatu scolasticu confess., cumu-ca legile in valóre nu facu deosebire intre individi, corpuri morali, fundatiuni si institutiuni publice recunoscute cá atari de legale in ceea ce privesce averea, bunulu séu proprietatea loru privata si astfeliu si scól'a confess. gr.-cath. de aci sta sub scutulu aceloru legi, dupa cari proprietatea s'a privata nu i se póte detrage pe alta cale, decatu pe calea legei si respective pe calea politico-administrativa, numai cu invederat'a violare a acestoru legi se póte despoiá de proprietatea s'a privata.

„In respunsulu nostru din 20 Oct. 1876 Nr. 31 totu la ordinulu judelui cercuale de aici din 18 Oct. a. c. Nr. 1515, prin care cu provocare la emissulu in. ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune publica din 10 Oct. a. c. Nr. 21180 s'a demandatu subscrisului senatu scolasticu conf. de a golí edificiulu scólei conf. gr.-cat. si in tempu de 14 dile alu transpune inspectorelui scolasticu reg. din comitatulu Bistritia-Naseudu spre scopulu inlocuirei unei scóle populare de statu, am aretatu inpregiurarile desfasiurate mai susu, adeca, cumca edificiulu din cestiune este proprietate privata a scólei confessionale gr.-cat. de aici declarandu totu una data, cumca acésta scóla de buna voia nu se póte lepadá de proprietatea s'a privata. Mai incolo a declaratu subscrisulu senatu confessionale, ca sustiene ofertulu datu prin conclusulu din 13 Augustu a. c., prin care spre scopulu inlocuirei unei scóle populari de statu infiintienda pentru pruncii de scóla ai minariloru din Rocn'a-vechia voiesce a lasá diumetate din edificiulu principale. — Acésta declarare o sustiene si acumu subscrisulu senatu scolasticu confessionale din acelu motivu, cá pe de o parte se se satisfaca si intentiunei pentru infiintiarea unei atari scóle, ér' pre de alta parte, se póta fi inlocuita in odaile din deretu, adoptate acumu spre acestu scopu, si scól'a confessionala, apoi cá ce-alalta diumetate din edificiulu principalú se aduca ceva venitu la fondulu scol. conf. gr.-cat. spre scopulu rebonificarei speseloru avute cu adaptarea. — Cu stima subscrisulu senatu confessionale scolasticu gr.-cath. crede, ca Escelenti'a Vóstra nu aveti cunoscintia deplina despre starea lucrului, ca-ci alt-feliu nu potemu presupune a fi cu modu de a se ordiná cu calcarea legiloru positive luarea unei proprietati private din positiunea faptica a proprietariloru, precumu este scól'a nóstra conf. gr.-cath., numai pre calea politico-administrativa. Ba inca, ce ne dóre mai multu, judele processuale de aici, care a tienutu unele odai din edificiulu principale in chiria pre tempu determinatu, a si transpusu nu numai acele odai din edificiulu principale, ci si celelalte tóte, adeca edificiulu intregu inspectorelui de scóla reg., — ér' pre scolarii gr.-cath. de odata si pre invetiatori i-a scosu cu forti'a din localulu scolasticu si de atunci incóce scól'a confessionala gr.-cat. a incetatu cu totulu.

„Escelenti'a Vóstra! dupa convingerea subscrisului senatu scolasticu, unu atare actu nu póte fi decatu unu abusu de poterea oficiului, o violentia publica in dreptulu de proprietate privata si pentru acést'a nici pre departe nu potemu crede a se fi intemplatu cu consimtiementulu Escelentiei Vóstre. Este incredintiatu subscrisulu senatu scolasticu, cumca suntu factori, cari din diverse interesse lucra la ruinarea poporului romanu fostu granitiariu din acésta comuna si acestoru factori avemu a atribuí si tendinti'a de a se despoiá scól'a conf. gr.-cath. de aici, de proprietatea sa privata pre o cale ce e diametralu opusa cu legile positive garantate prin constitutiunea regatului Ungariei pentru toti civii, corporatiunile morali, fundatiunile si institutiunile publice, fora deosebire de nationalitate, confessiune, rangu séu dignitate, si pentru acest'a subscrisulu senatu scol. confessionale, cu provocare la scutulu acestoru legi, indrasnesce a appelá la cunoscutulu simtiu de dreptate alu Escelentiei Vóstre si deodata a se rogá cu supunere, cá Escelenti'a Vóstra luandu in consideratiune pre deoparte dreptulu de proprietate privata a scólei confessionale gr.-cath. de aici la edificiulu din cestiune, ér' pre dealta-parte aceea impregiurare, ca in casu, candu se ar' sustiené dispositiunea fortiata a judelui processuale; scól'a confessionala gr.-cath. de aici la care concurgu preste 182 scolari curenti, ar' trebui se inceteze cu totulu din lips'a altui localu corespondietoriu, precandu pruncii de scóla ai minariloru de aici, pentru cari este a se infiintiá scól'a popularia de statu, suntu abia a patra-parte façia cu pruncii de scóla gr.-cath, unu evenimentu ce in intregu raionulu fostului regimentu granitiariu romanu in Transilvani'a, ba potemu dice in intregu regatulu Ungariei nu se intemplà, si care evenimentu ar' produce o indignare generala si ar' dá inse si la intrerpretari si deduceri in nefavorulu inaltului regimu, se binevoiésca a contramandá dispositiunea emanata sub datulu din 10 Octombre a. c. Nr. 21180 si sub datulu din 7 Novembrie a. c. Nr. 26215 si a sustiené scól'a nóstra confessionala gr.-cath. in dreptulu ei de proprietate privata la edificiulu din cestiune la care ne mai luamu libertate a mai adauge, cumca pentru scól'a popularia de statu se póte cladí unu edificiu corespondietoriu, pentru care pamentulu de lipsa comun'a politica 'lu póte dá chiaru in piatia séu la casu de lipsa subscrisulu senatu scolasticu confessionale gr.-cath. se dechiara alu oferí din gradin'a edificiului susu numitu in frontu cu strad'a principala de catra piatia.

„Din siedinti'a senatului scolasticu conf. gr.-c., tienuta in comun'a opidana Rocn'a-vechia in 15 Nov. 1876.

Presiedintele: Clementu Lupsiai m. p., parochu gr.-cath."

Notariulu siedintiei: Silvestru Muresianu m. p.

Acestu recursu s'a respinsu prin resolutiunea inaltului ministeriu de culte si instructiune publica de dto Budapest'a 4 Martiu 1877. Nr. 3268.

Ajutoria pentru raniti.

Fagarasiu, 9 Augustu 1877.

Domnule Redactoru! Alaturandu list'a ofrandeloru, collectate prin subscrisele in favórea soldatiloru romani raniti, ne rogamu se binevoiti a o publicá in colónele „Gaz. Trans." pentru legitimarea nóstra. Sumele s'au tramisu de a dreptulu la societatea „Crucea rosie" in Bucuresci. — Collectarea urmédia inca neintreruptu intre poporulu din comitatulu nostru si nu vomu intardiá a aduce la timpulu seu resultatulu la cunoscinti'a publica.

Primiti, dle Red., salutarile nóstre cele mai cordiale,

Zinc'a Romanu. Anastasi'a Popescu.

* * *

Conspectulu ofrandeloru pentru soldatii romani raniti in resbelu cu Turci'a, ce s'au collectatu din Fagarasiu de subscrisele:

Anastasi'a Popescu 12 chilogr. scama, 20 triangule de panza, 17 compresse, 8 fasi de panza, 3 de lana; Zinc'a Romanu 2 chilogr. 60 gr. scama si 8 duzine de vata; Mari'a Etvesiu 2 chilogr. scama, 14 triangule, 12 compresse, 6 fasi de panza, 2 de lana; Revec'a Cipu 2 chilogr. 90 gr. scama, 1 camésia si 2 carpe de inu; Mari'a Aiseru 2 chilogr. scama, 12 triangule, 10 fasi de panza, 2 de lana; Zinc'a Pandria 1 chilogr. 50 gr. scama, 14 triangule, 5 fasi de panza si 2 ciarceafuri; Luis'a Gremoiu 1 chilogr. 25 gr. scama, 56 compresse, 5 fasi de panza; Ecaterin'a Cepesiu 50 gr. scama, 8 fasi de panza; Mari'a Poparadu 1 chilogr. 60 gr. scama; An'a Ciora 1 chilogr. 50 gr. scama; Sofi'a Popu 75 gr. scama.

Dela urmatórii domni si dómne din Fagarasiu:

Ioane Romanu 100 fl., Eugeni'a Codru 6 fl., Luis'a Gremoiu 5 fl., Duvlea 15 fl., Turcea 5 fl., Samuile Ganea 5 fl., Alesandru Micu $1^1/_2$ napoleonu de auru, Dimitrie Chisereanu 2 taleri imperiali, Georgiu Aiseru 6 fl., Nicolae Tom'a 1 fl., Ioane Grama 5 fl., Ioane Florea 5 fl., Zinc'a Pandria 2 fl, George Boeriu 5 fl., Avisalomu Boeriu 3 fl., Nicolau Rincsey 5 fl., Petru Popescu 1 galbinu, Georgiu Bologa 1 fl., Ioane Ciutea 1 fl., Vasilie Poppu 5 fl., Orecine 1 fl., Alesandru Reglanu 1 fl., Ioane Ganea 1 fl. Dela domnii: George Ionescu din Ticusiulu sasescu 1 fl. 50 cr., Gerasimu Grama din Reusioru 3 fl., Ioanu Micu din Poian'a-Marului 1 fl.

Sum'a totala: 183 fl. 50 cr. v. a., $1^1/_2$ napoleonu, 1 galbinu si 2 taleri.

Anastasi'a Popescu m. p. Zinc'a Romanu m. p.

Or'a ultima. „Agentiei Havas" i se telegraféza din Nicopoli 9 Aug.: Din cei 10,000 romani cari compunu divisiunea 4-a, 6000 au plecatu spre Plevn'a pentru intarirea corpului Krüdener, ér' 4000 au remasu garnisóna in Nicopoli.

Se adeveresce imediat'a intrare in actiune a Serbiei. — Se sustiene ca la Rasgradu a fostu o batalia in care au invinsu russii. — In Asi'a au reportatu russii unele mici victorii.

☞ Rogamu pe domnii aceia, a caroru abonamentu espira cu 1 Agustu st. v., cá se grabésca cu reinoirea lui, déca voiescu cá se li se tramita fói'a regulatu.

P. T. domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele **esactu,** aratandu si **post'a cea mai aprópe** de loculu unde locuiescu.

Abonamentele se potu face in totu timpulu cu conditiunile din fruntariu. Scrisorile sunt a se adressá la

Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI" in Brasiovu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de notariu cercuale in notariatulu Streza Cartîsiórei cu comunele afiliate Streza Cartîsióra, Oprea Cartîsióra, Scoreiu si Arpasiulu superióre impreunatu cu unu salariu anuale de 400 fl. v. a. si cuartiru liberu in comun'a Streza Cartîsióra, se escria prin acést'a concursu cu terminu pana in **2 Septembre 1877.** Doritorii de a compete au a-si asterne suplicele loru instruite in sensulu §. 74 articlulu de lege XVIII din 1871 pana la susu numitulu terminu, acestui oficiu, dovedindu totuodata ca cunoscu si limb'a maghiara.

Arpasiulu inferióre, 30 Iuliu 1877.

2—3 **Oficiulu pretoriale.**

Pretiurile piatiei

in 10 Augustu 1877.

	Hectolitre.	fl. cr.
Granu	fruntea	8.30
	midiulocu	7.50
	de diosu	6.80
Mestecatu		6.05
Secara	fromósa	4.60
	de midiulocu	4.40
Ordiulu	frumosu	4.80
	de midiulocu	4.40
Ovesulu	frumosu	3.40
	de midiulocu	3.30
Porumbulu		4.30
Meiu		4.50
Hrisca		—.—

Hectolitre.	fl. cr.
Mazerea	—.—
Lintea	7.—
Fasolea	—.—
Cartofi	—.—
Sementia de inu	13.50
1 Chilo.	**fl. cr.**
Carne de vita	—.36
„ de rimatoriu	—.48
„ de berbece	—.24
100 Chile.	**fl. cr.**
Seu de vita prospetu	42.—
„ „ „ topitu	—.—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 10 Augustu st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	62.95
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.75
Losurile din 1860	111.80
Actiunile bancei nation.	818.—
„ instit. de creditu	168.20
Londr'a, 3 luni	122.40
Oblig. rurali ungare	73.50
„ „ Banat-Timis.	74.75
„ „ transilvane	74.—
„ „ croato-slav.	—.—
Argintulu in marfuri	106.90
Galbini imperatesci	5.83
Napoleond'ori	9.80
Marci 100 imp. germ.	60.20

Redactoru respundietoriu si editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.